REZOLUȚIA (UE) 2020/1927 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 14 mai 2020

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Agenției Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) (înainte de 11 decembrie 2018: Agenția Europeană pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție) pentru exercițiul financiar 2018

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Agenției Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) aferent exercițiului financiar 2018,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere avizul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0053/2020),

A. întrucât, potrivit situației veniturilor și cheltuielilor sale ([1]), bugetul definitiv al Agenției Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) (denumită în continuare „agenția") aferent exercițiului financiar 2018 a fost de 205 657 227 EUR, ceea ce reprezintă o majorare semnificativă de 32 % față de 2017; întrucât creșterea s-a datorat sarcinilor suplimentare și consolidării mandatului agenției, în timp ce bugetul agenției este asigurat în principal de la bugetul Uniunii ([2]);

B. întrucât, în raportul său privind conturile anuale ale agenției 2018 („raportul Curții"), Curtea de Conturi („Curtea") a declarat că a obținut asigurări rezonabile cu privire la fiabilitatea conturilor anuale ale agenției și cu privire la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente,

Gestiunea bugetară și financiară

1. constată că eforturile de monitorizare a bugetului în cursul exercițiului financiar 2018 au condus la o rată de execuție bugetară de 75,18 %; observă că rata scăzută de execuție se datorează angajamentelor restante, legate în special de cheltuielile operaționale care sunt supuse adoptării temeiului lor juridic; constată, de asemenea, că rata de execuție a creditelor de plată a fost de 94,08 %, ceea ce reprezintă o creștere de 2,55 % față de 2017;

2. constată că, după întârzieri considerabile, nivelul de finalizare a construcției noului sediu al agenției de la Strasbourg a ajuns la 88,17 %, conform celui mai recent raport acceptat privind stadiul lucrărilor, din aprilie 2018, și că agenția își protejează interesele financiare cu o garanție de bună execuție în valoare de 1,2 milioane EUR; constată că agenția și-a prezentat memoriul în apărarea sa la Tribunalul de Primă Instanță la Strasbourg, la 15 mai 2018 și la 15 februarie 2019, și de asemenea că Tribunalul de Primă Instanță nu s-a pronunțat încă; constată în plus, că în aprilie 2019 s-au reluat discuțiile privind soluționarea extrajudiciară; invită agenția să informeze fără întârziere autoritatea care acordă descărcarea de gestiune în cazul în care se ajunge la o soluționare extrajudiciară sau, alternativ, imediat ce se pronunță hotărârea Tribunalului de Primă Instanță;

3. ia act cu îngrijorare de faptul că, potrivit raportului Curții, rata de execuție a bugetului agenției a fost mai mică decât cea prevăzută, din cauza adoptării sau a intrării în vigoare cu întârziere a actelor juridice (fapt în afara controlului agenției), ceea ce a afectat atât evoluția, cât și dezvoltarea sistemelor existente și a celor noi; observă că, drept răspuns, agenția a returnat Comisiei credite de plată în valoare de 74 000 000 EUR și a reportat credite de angajament în valoare de 49 000 000 EUR, punând astfel sub semnul întrebării ipotezele de lucru care au stat la baza

([1]) JO C 120, 29.3.2019, p. 161.
([2]) JO C 120, 29.3.2019, p. 163.

planificării, cuprinse în fișele financiare legislative elaborate de Comisie; subliniază că alocarea de resurse bugetare în bugetul votat al agenției cu privire la acte juridice care nu au fost încă adoptate comportă riscuri semnificative pentru o bună gestiune financiară; invită Comisia să îmbunătățească, împreună cu agenția, alinierea planificării bugetare la calendarul adoptării sau intrării în vigoare a actelor juridice;

Performanța

4. salută cooperarea susținută a agenției cu alte agenții ale Uniunii și mandatul consolidat acordat prin intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) 2018/1726 ([3]) în decembrie 2018, care oferă noi oportunități de consolidare a cooperării, va oferi consiliere proactivă și sprijin și asistență suplimentare Comisiei, statelor membre și altor agenții din domeniul justiției și afacerilor interne și va permite agenției să colaboreze mai strâns cu organizațiile internaționale;

5. remarcă posibila dezvoltare a unui router centralizat pentru schimbul de informații prealabile referitoare la pasageri și la registrul cu numele pasagerilor între statele membre; observă că utilizarea unor astfel de informații pentru verificările în sistemele informatice la scară largă a fost propusă ca element de interoperabilitate de interes pentru viitor; notează, de asemenea, studiul de fezabilitate aferent realizat de Comisie între aprilie 2018 și ianuarie 2019;

6. remarcă, în contextul observațiilor și comentariilor făcute în 2018 de autoritatea care acordă descărcarea de gestiune, că agenția gestionează trei sisteme informatice de mari dimensiuni, separate și neintegrate, în conformitate cu instrumentele juridice respective care reglementează aceste sisteme, și că diferitele termene de dezvoltare și constrângerile care decurg din aceste cadre juridice au dus la realizarea separată și neintegrată a sistemelor informatice; remarcă faptul că agenția recunoaște că această abordare nu este nici sustenabilă, nici eficientă din perspectivă operațională sau bugetară; salută, de asemenea, faptul că agenția a demarat o inițiativă de armonizare a arhitecturii și a proiectării sistemului, plecând de la inițiativa de interoperabilitate a Comisiei; încurajează agenția să exploreze în continuare posibilitățile de instituire a unor proceduri comune și a unor sisteme partajate;

7. reamintește (în special având în vedere că această agenție se ocupă de interoperabilitatea unor date sensibile) importanța serviciilor de gestionare și prelucrare a datelor și necesitatea internalizării acestor servicii; subliniază, în acest sens, importanța protecției și a confidențialității acestor date și potențialele riscuri pe care le implică sistemul actual extern de gestionare a serviciilor informatice;

8. salută noua structură organizațională introdusă de agenție cu scopul de a consolida capacitățile necesare pentru planificarea operațională și achizițiile aferente, inclusiv furnizarea de resurse juridice și tehnice; solicită, cu toate acestea, să se depună eforturi suplimentare pentru a asigura respectarea normelor privind achizițiile publice și o raportare mai precisă; ia act de observația Curții potrivit căreia agenția ar putea avea în vedere utilizarea metodologiei elaborate de International Function Point Users Group, care reprezintă o metodologie standard de determinare a prețului activităților de dezvoltare;

9. salută progresele înregistrate în ceea ce privește recomandările Curții din anii precedenți; remarcă, însă, că agenția nu publică nici acum anunțuri de posturi vacante pe site-ul Oficiului European pentru Selecția Personalului (EPSO); invită, prin urmare, agenția să ia măsuri pentru a asigura publicarea posturilor vacante pe site-ul EPSO;

10. constată că, în ceea ce privește procedurile de achiziții publice electronice, agenția a introdus facturarea electronică și licitațiile electronice pentru anumite proceduri, însă constată că introducerea depunerii electronice este încă în curs de desfășurare;

11. subliniază importanța furnizării de date defalcate pe gen pentru a putea analiza evoluția echilibrului de gen în rândul personalului agenției și al organelor sale de conducere.

Politica de personal

12. constată cu îngrijorare că, la 31 decembrie 2018, schema de personal era completată în proporție de doar 89,71 %, fiind ocupate 122 de posturi de agenți temporari din cele 136 de posturi de agenți temporari autorizate în bugetul Uniunii (față de 131 de posturi autorizate în 2017); constată totodată că, în 2018, în agenție au lucrat 31 de agenți contractuali și 9 experți naționali detașați; salută răspunsul agenției, potrivit căruia această rată de execuție poate fi atribuită adoptării cu întârziere a actelor juridice și îndeamnă agenția să furnizeze informații cu privire la progresele viitoare;

13. constată cu îngrijorare lipsa echilibrului de gen în cadrul Consiliului de administrație (40 de bărbați și 6 femei);

([3]) Regulamentul (UE) 2018/1726 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind Agenția Uniunii Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (eu-LISA) și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1987/2006 și a Deciziei 2007/533/JAI a Consiliului, precum și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 (JO L 295, 21.11.2018, p. 99).

14. remarcă, în lumina comentariilor și observațiilor făcute în 2018 de autoritatea care acordă descărcarea de gestiune, că agenția recunoaște riscurile semnificative pe care le implică numărul mic de angajați pentru continuitatea operațiunilor sale; subliniază că agenția a solicitat personal suplimentar în documentele sale de programare; admite că o astfel de creștere a personalului trebuie aprobată de Parlament și Consiliu și că agenția încearcă să atenueze riscul prin redefinirea priorităților la nivelul sarcinilor și prin recrutare rapidă; atrage atenția asupra faptului că practica actuală de recrutare a personalului necesar pentru punerea în aplicare a unui act juridic numai după ce actul juridic intră în vigoare presupune să se recurgă la personalul existent pentru măsurile de pregătire a punerii în aplicare a actului juridic, ceea ce epuizează capacitățile echipei de bază ale agenției și comportă, prin urmare, riscul de a afecta îndeplinirea sarcinilor de zi cu zi ale agenției; invită Comisia să permită angajarea anticipată a unei părți a personalului prevăzut într-o propunere de act juridic, pentru a-i permite agenției să pregătească eficient punerea în aplicare a respectivului act juridic;

15. constată că, potrivit raportului Curții în legătură cu o procedură de recrutare, comisia de selecție a agenției, contrar transparenței procedurii, s-a îndepărtat de la anunțul de post vacant publicat și a aplicat un punctaj minim mai mare decât cel publicat pentru înscrierea candidaților pe lista de rezervă; ia act, din răspunsul agenției, de angajamentul de a utiliza o formulare mai strictă în anunțurile de posturi vacante care urmează să fie publicate în viitor; salută faptul că agenția și-a adaptat de îndată practicile pentru procedurile în curs și că orientările privind procedurile de recrutare vor reflecta principiul conform căruia pragul pentru lista de rezervă să fie stabilit *ex ante*; invită agenția să se asigure că sunt respectate criteriile de selecție publicate;

16. ia act de adoptarea noii structuri de organizare, în martie 2018, de către Consiliul de administrație al agenției, în perspectiva creșterii estimate de agenție ca urmare a adăugării de sarcini prin adoptarea unor acte juridice, precum și de personalul suplimentar prevăzut în acest sens; remarcă faptul că agenția își va dubla aproape numărul de angajați până la sfârșitul anului 2020 și că se preconiza ca reorganizarea să fie făcută integral până la sfârșitul anului 2019;

Achizițiile publice

17. constată cu îngrijorare că, potrivit raportului Curții, două plăți auditate pentru furnizarea de „mentenanță corectivă în scopul asigurării bunei funcționări a Sistemului de informații Schengen” (MWS) au fost parțial neconforme cu reglementările, deoarece agenția a modificat un anumit contract prin majorarea cheltuielilor de întreținere lunare fără a modifica contractul-cadru MWS pentru a prevedea creșterea prețurilor iar, prin urmare, a prelungit acest contract cu 1,5 luni după expirarea datei contractului-cadru MWS; subliniază că suma suplimentară plătită cu privire la mentenanța lunară și plata pentru mentenanță după expirarea contractului-cadru MWS sunt parțial neconforme; ia act de răspunsul agenției potrivit căruia s-au înregistrat întârzieri în lansarea următorului contract-cadru, că măsurile suplimentare luate în cursul procedurii de atribuire conțineau obligația de a garanta continuitatea lucrărilor de întreținere a Sistemului de informații Schengen, în conformitate cu obligațiile legale ale agenției, și că sunt în curs de desfășurare procesul de finalizare a setului de liste de verificare și de modele pentru procedurile de achiziții publice și crearea de capacități de planificare a sprijinului pentru activitățile operaționale și achizițiile aferente; invită agenția să asigure respectarea prevederilor privind achizițiile publice;

18. observă, de asemenea, că, în conformitate cu raportul Curții, formula prevăzută în caietul de sarcini pentru a identifica oferta de cea mai bună calitate pentru contractul MWS a fost diferită de cea comunicată în documentul de întrebări și răspunsuri pentru ofertanți și că au fost identificate alte deficiențe legate de calitatea, integralitatea și coerența informațiilor furnizate; constată că agenția recunoaște necesitatea de a îmbunătăți și documenta controalele legate de coerența și comparabilitatea între planificarea licitațiilor și contractele efective, pentru a permite o evaluare *ex post* (lucru care în prezent nu este folosit ca o funcție în procesul de achiziții din cauza lipsei de resurse umane); invită agenția să întărească controlul intern în privința achizițiilor;

19. constată cu îngrijorare că, potrivit raportului Curții, în cazul unui contract de furnizare de servicii de telecomunicații, agenția a atribuit un contract singurului operator economic care a depus o ofertă, iar valoarea contractului atribuit s-a ridicat la 144 000 EUR, după cum s-a publicat în anunțul inițial de participare; remarcă însă, că oferta financiară prezentată de operator a fost de doar 45 700 EUR, ceea ce a dus la atribuirea unui contract pentru o sumă care a depășit oferta, fapt care contravine normelor privind achizițiile publice; ia act de răspunsul agenției potrivit căruia oferta financiară a fost concepută doar ca un simplu scenariu fără caracter obligatoriu în privința evaluării ofertelor, iar plățile lunare efective se bazează pe prestarea efectivă a serviciilor, în conformitate cu prețurile unitare oferite inițial; invită agenția să nu atribuie contracte pentru prețuri care depășesc ofertele depuse de ofertanți;

20. constată că, potrivit raportului Curții, agenția a prelungit de la patru la șase ani durata unui contract direct pentru furnizarea de servicii de securitate și de primire, majorând valoarea contractului cu 73 % (fapt care contravine Regulamentului financiar), făcând astfel ca plățile efectuate după perioada inițială să fie neconforme; ia act de răspunsul agenției potrivit căruia situația a avut loc în circumstanțe excepționale, care au fost raportate în timp util și au fost analizate în registrul excepțiilor; ia act de faptul că au fost luate decizii pentru a asigura furnizarea continuă a serviciilor de securitate; invită agenția să asigure respectarea normelor privind achizițiile publice;

21. în contextul comentariilor și observațiilor autorității care acordă descărcarea de gestiune cu privire la utilizarea pe scară largă a unor contractanți externi pentru dezvoltarea și întreținerea proiectelor informatice, salută faptul că agenția lucrează la o strategie de aprovizionare pentru a asigura cea mai bună utilizare a resurselor proprii; subliniază faptul că Curtea a identificat o tendință orizontală a agențiilor de a angaja personal extern pe poziții de consultanță în domeniul informatic; subliniază că trebuie să se abordeze urgent dependența agenției de recrutarea externă în acest domeniu; recunoaște că decizia de a aloca resurse de personal suficiente revine Parlamentului și Consiliului în calitate de autorități bugetare;

22. îndeamnă în continuare agenția să exploreze posibilități de punere în comun a resurselor în cazul sarcinilor care se suprapun cu cele ale altor agenții ce desfășoară activități similare; încurajează agenția să înceapă să caute modalități de a folosi în comun personalul nespecializat, în domenii precum TIC, contabilitate etc., în special cu Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice, care are sediul la Riga, și cu Agenția Europeană pentru Produse Chimice, care are sediul la Helsinki;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

23. constată cu satisfacție faptul că, în noiembrie 2018, agenția a finalizat aplicarea noilor norme privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese în cazul membrilor Consiliului de administrație și al grupurilor consultative, care cuprind depunerea anuală a declarațiilor lor de interese, precum și evaluarea declarațiilor acestora de către președinții Consiliului de administrație și grupurilor consultative respective (după caz), cu sprijinul agenției; salută adoptarea unui nou model de declarație de interese, iar apoi publicarea sa pe site-ul internet al agenției; observă că agenția a stabilit noi norme privind prevenirea și gestionarea conflictelor de interese pentru membrii personalului; remarcă faptul că, în 2018, toți membrii personalului au depus declarații de interese, 31 dintre ei au declarat un interes (corespunzând unui procent de 20 % din personal) care a fost evaluat de către superiorii lor ierarhici direcți și că, pentru trei membri ai personalului (echivalentul a 2 % din personal), s-au luat măsuri de reducere a riscului de potențiale conflicte de interese; regretă însă faptul că noul model de declarație de interese nu a fost aplicat și personalului executiv; constată cu regret că, în cazul directorului executiv, este disponibilă doar o declarație privind absența conflictelor de interese; ia act de faptul că, în iunie 2018, Consiliul de administrație a adoptat decizia agenției privind orientările referitoare la avertizare de integritate; constată că, potrivit răspunsului agenției, nu există nicio obligație juridică de a publica CV-urile membrilor Consiliului său de administrație; subliniază, în acest sens, că agențiile Uniunii ar trebui să dea exemplu în ceea ce privește transparența și invită membrii Consiliului de administrație să își publice CV-urile pe site-ul agenției;

Controalele interne

24. remarcă, în contextul comentariilor și observațiilor făcute de autoritatea care acordă descărcarea de gestiune legate de recomandările de audit deschise, că rata de execuție a planurilor de acțiune implementate în urma diverselor recomandări de audit au înregistrat o tendință descrescătoare în 2018, iar agenția a adoptat și a implementat cadrul de control intern revizuit la începutul lui 2019; constată că serviciul de audit intern a stabilit un plan strategic de audit pentru perioada 2019-2021, pe baza rezultatelor exercițiului de evaluare a riscurilor desfășurat în februarie 2018 atât la sediul din Tallinn, cât și la sediul tehnic de la Strasbourg, care a acoperit principalele procese administrative și operaționale ale agenției; invită agenția să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la aplicarea recomandărilor de audit;

Alte observații

25. remarcă, în contextul comentariilor și observațiilor făcute de autoritatea care acordă descărcarea de gestiune legate de întârzierile înregistrate în reconstrucția sediului operațional al agenției din Strasbourg și în construirea noului sediu de la Tallinn, faptul că proiectul de reconstrucție a sediului a fost finalizat de guvernul estonian conform planului inițial, iar agenția s-a mutat în sediul său permanent în iulie 2018; constată că lucrările de reconstrucție la sediul operațional de la Strasbourg au fost finalizate prin contract în iunie 2018, că întârzierea a fost atribuită modificărilor din proiectele convenite cu contractantul și că agenția colaborează îndeaproape cu contractantul pentru a remedia deficiențele tehnice identificate și pentru a realiza progrese în acceptarea lucrărilor;

26. invită agenția să își concentreze atenția asupra difuzării rezultatelor cercetărilor sale în rândul publicului și să se adreseze acestuia prin intermediul rețelelor de socializare și al altor mijloace de informare în masă;

27. face trimitere, pentru alte observații cu caracter orizontal care însoțesc decizia privind descărcarea de gestiune, la Rezoluția sa din 14 mai 2020 ([4]) referitoare la performanțele, gestiunea financiară și controlul agențiilor.

([4]) Texte adoptate, P9_TA(2020)0121.